

แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์

หน่วยที่ 3 อนุพันธ์ของฟังก์ชัน

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เล่มที่ 1 การหาอนุพันธ์ของฟังก์ชันโดยใช้บทนิยาม

โดย
นายสุวิจิต สมยิ่ง
ครูชำนาญการ

โรงเรียนขนาดมอญพิทยาคม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เล่มที่ 1 เรื่องการหาอนุพันธ์ของฟังก์ชันโดยใช้บทนิยาม จัดทำขึ้นตามหลักสูตรโรงเรียนขนาดมอญพิทยาคม พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม รหัสวิชา ค33201 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 อนุพันธ์ของฟังก์ชัน เพื่อแก้ปัญหานักเรียนที่ขาดทักษะทางคณิตศาสตร์ นักเรียนสามารถฝึกฝนเพิ่มเติม ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและใช้หลักการเกี่ยวกับอนุพันธ์ของฟังก์ชัน เพื่อช่วยในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ฝึกการทำงานเป็นกลุ่มอย่างมีระบบ มีระเบียบวินัยรอบคอบ มีความรับผิดชอบ มีวิจารณญาณ มีความซื่อสัตย์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง รวมทั้งเพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล กระตุ้นให้นักเรียนมี เจตคติที่ดีต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ตระหนักและเห็นคุณค่าของการเรียน อันจะนำไปสู่การบรรลุผลตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรคณิตศาสตร์

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน และบุคคลที่สนใจเป็นอย่างดี

สุวิจิต สมยิ่ง

สารบัญ

หน้า

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์	1
คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะสำหรับครู	2
คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียน	3
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	4
จุดประสงค์การเรียนรู้	4
ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เล่มที่ 1	5
สาระสำคัญ	6
แบบทดสอบย่อยก่อนเรียน	7
ใบความรู้ที่ 1 การหาอนุพันธ์ของฟังก์ชันโดยใช้นิยาม	9
แบบฝึกทักษะที่ 1	12
แบบทดสอบย่อยหลังเรียน	14
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1	16
เฉลยแบบทดสอบย่อยก่อนเรียน	19
เฉลยแบบทดสอบย่อยหลังเรียน	20
แบบบันทึกคะแนน	21
บรรณานุกรม	22

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์

1. เอกสารฉบับนี้เป็นแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ วิชา คณิตศาสตร์เพิ่มเติม รหัสวิชา ค33201 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องอนุพันธ์ของฟังก์ชัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีทั้งหมด 11 เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ 1 การหาอนุพันธ์ของฟังก์ชัน โดยใช้บทนิยาม
- เล่มที่ 2 การหาอนุพันธ์ของฟังก์ชัน โดยใช้สูตร
- เล่มที่ 3 การหาอนุพันธ์ของฟังก์ชัน โดยใช้สูตรผลคูณและผลหาร
- เล่มที่ 4 อนุพันธ์ของฟังก์ชันประกอบ
- เล่มที่ 5 อนุพันธ์อันดับสูง
- เล่มที่ 6 ความชันของเส้นโค้ง
- เล่มที่ 7 การประยุกต์อนุพันธ์ 1 ฟังก์ชันเพิ่มและฟังก์ชันลด
- เล่มที่ 8 การประยุกต์อนุพันธ์ 2 ค่าสูงสุดสัมพัทธ์และค่าต่ำสุดสัมพัทธ์
- เล่มที่ 9 การประยุกต์อนุพันธ์ 3 ค่าสูงสุดสัมบูรณ์และค่าต่ำสุดสัมบูรณ์
- เล่มที่ 10 การประยุกต์อนุพันธ์ 4 การแก้ปัญหาเกี่ยวกับค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด
- เล่มที่ 11 การประยุกต์อนุพันธ์ 5 การแก้ปัญหาค่าเคลื่อนที่ของวัตถุโดยใช้อนุพันธ์

2. แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ได้ศึกษาทำความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ฉบับนี้ เป็นเล่มที่ 1 อนุพันธ์ของฟังก์ชัน ประกอบด้วย

- 3.1 คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์
- 3.2 คำแนะนำการใช้แบบฝึกสำหรับครู
- 3.3 คำแนะนำการใช้แบบฝึกสำหรับนักเรียน
- 3.4 ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ
- 3.5 แบบทดสอบย่อยก่อนเรียน
- 3.6 เนื้อหาและตัวอย่าง
- 3.7 แบบฝึกทักษะ
- 3.8 แบบทดสอบย่อยหลังเรียน

4. แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ฉบับนี้ใช้เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

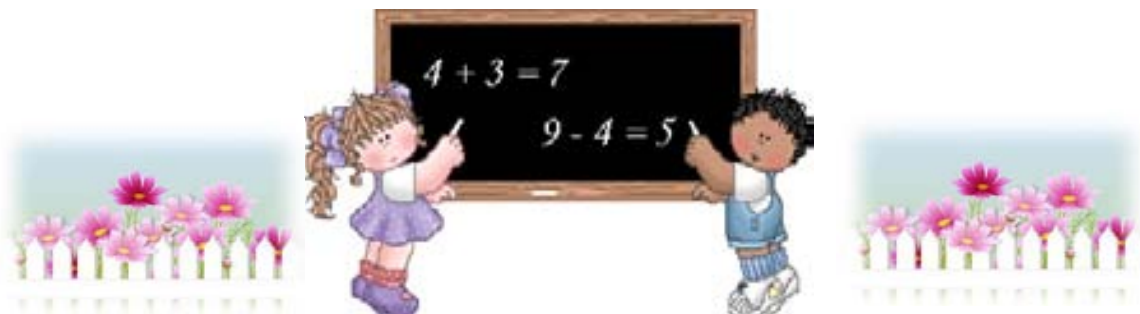
คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะสำหรับครู

การใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม รหัสวิชา ค33201 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 อนุพันธ์ของฟังก์ชัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ครูผู้สอน เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอน จึงควรศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติตนก่อนที่จะใช้แบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ครูต้องศึกษาแบบฝึกทักษะและอ่านเนื้อหาสาระอย่างละเอียดรอบคอบ พร้อมทั้งทำความเข้าใจกับเนื้อหาทุกชุดก่อนการใช้งาน
2. ครูต้องเตรียมแบบฝึกทักษะให้ครบถ้วนและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
3. ครูต้องเตรียมเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของนักเรียน
4. ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบลำดับขั้นตอนและวิธีการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ อย่างชัดเจน และประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ
5. ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับบทบาทของนักเรียน ในการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะให้เข้าใจ และเน้นย้ำเรื่องความซื่อสัตย์โดยไม่ลอกเพื่อน ไม่ให้เพื่อนทำให้หรือไม่ดูเฉลยก่อนลงมือทำด้วยตนเอง
6. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
7. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
8. ดำเนินการสอนตามกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
9. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหา ตัวอย่างและทำแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เล่มที่ 1 แล้วส่งครูตามกำหนด
10. ครูสังเกตความตั้งใจของนักเรียน ความสนใจในการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มของนักเรียนทุกกลุ่มอย่างใกล้ชิด ถ้ากลุ่มใดมีปัญหาครูจะได้ทำการช่วยเหลือทันที
11. เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มอาจจะไม่เท่ากัน ครูควรยืดหยุ่นตามความเหมาะสมและสถานการณ์
12. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน
13. การสรุปบทเรียนควรเป็นกิจกรรมร่วมกันของนักเรียนทุกกลุ่ม หรือแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาร่วมอภิปรายเรื่องที่เรียนมา
14. ในกรณีที่นักเรียนคนใดขาดเรียน ให้นักเรียนศึกษาเป็นรายบุคคลด้วยตนเอง นอกเวลาเรียนจากแบบฝึกทักษะ
15. การจัดชั้นเรียนอาจจัดให้นักเรียนศึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้

คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียน

1. แบบฝึกทักษะที่ 1 อนุพันธ์ของฟังก์ชัน นี้มีผลการเรียนรู้ คือหาอนุพันธ์ของฟังก์ชันโดยใช้บทนิยามได้ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง
2. ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกทักษะลงในชุดที่ครูแจกให้หรือทำลงในสมุดของนักเรียนก็ได้ และหากทำไม่ทันตามเวลาที่กำหนดไว้ในแบบฝึกทักษะให้นำไปทำต่อเป็นงานบ้านแล้วนำมาส่งครูในวันรุ่งขึ้นได้
3. ผู้เรียนจะต้องศึกษาแบบฝึกทักษะเรียงตามลำดับขั้นตอน โดยเริ่มจากการฟังครูอธิบาย นิยาม ทฤษฎี ตัวอย่าง และซักถามจากครูให้เข้าใจก่อนแล้วจึงเข้ากลุ่มและลงมือทำแบบฝึกทักษะหากไม่เข้าใจหรือสงสัยในขณะที่กำลังทำแบบฝึกทักษะ ให้ผู้เรียน สอบถามเพิ่มเติมจากครูหรือจะซักถามจากเพื่อนในกลุ่มที่เรียนดีก็ได้ แล้วมาทำต่อ ด้วยตนเอง อย่าให้มีการลอกแบบฝึกทักษะกันส่ง
4. หลังจากทำแบบฝึกทักษะเสร็จแล้วให้ส่งครูเพื่อตรวจ หากได้คะแนนเกิน 75% ของคะแนนเต็มในแต่ละแบบฝึกทักษะถือว่าผ่านเกณฑ์ ก็ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบท้าย แบบฝึกทักษะนั้น ๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจอีกครั้งหนึ่ง แต่ถ้าหากไม่ผ่านเกณฑ์ก็ให้ผู้เรียนย้อนกลับไปศึกษาทบทวนและทำการแก้ไขแบบฝึกทักษะข้อที่ผิดอีกครั้ง จนผ่านแล้วจึงให้ทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกทักษะเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ
5. หากผู้เรียนทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกทักษะถูกไม่ถึง 75% ของจำนวนข้อสอบ ให้ทำการซ่อมเสริมด้วยการซักถามข้อที่ไม่แน่ใจจากครู แล้วให้ลองทำแบบทดสอบ เดิมอีกครั้ง จนผ่าน จึงจะไปศึกษาแบบฝึกทักษะชุดต่อไปได้ (คะแนนเก็บของแบบฝึกทักษะชุดนี้ คือ 10 คะแนน)

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา

ผลการเรียนรู้

หาอนุพันธ์ของฟังก์ชันที่กำหนดให้ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. บอกความหมายของอนุพันธ์ของฟังก์ชันได้
2. หาอนุพันธ์ของฟังก์ชันที่กำหนดให้โดยใช้นิยามได้

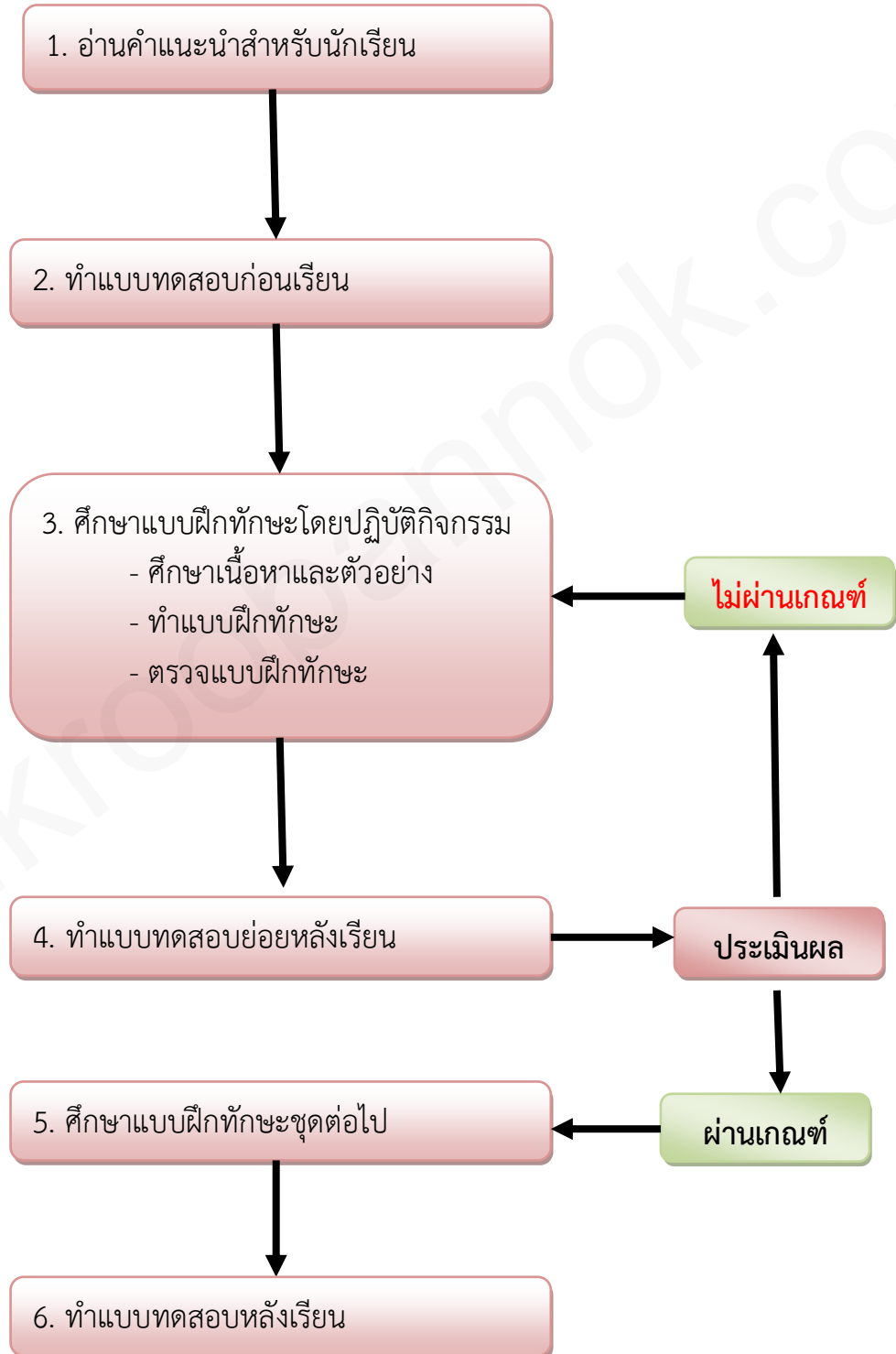
ด้านทักษะกระบวนการ

1. ในการแก้ปัญหา
2. ในการให้เหตุผล
3. ในการสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการนำเสนอ
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ด้านคุณลักษณะ

1. มีความซื่อสัตย์ สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เล่มที่ 1

สาระสำคัญ

อนุพันธ์ของฟังก์ชัน

การหาอนุพันธ์ของฟังก์ชัน โดยใช้นิยาม

บทนิยาม ถ้า $y = f(x)$ เป็นฟังก์ชันที่มีโดเมนและเรนจ์เป็นสับเซตของเซตของจำนวนจริง

1. ถ้า $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h}$ หาค่าได้ แล้ว เรียกค่าลิมิตที่ได้นี้ว่า “อนุพันธ์ของฟังก์ชัน f ที่ x ” เขียนแทนด้วย $f'(x)$ หรือ $\frac{dy}{dx}$
2. ถ้า $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h}$ หาค่าไม่ได้ เราจะกล่าวว่า “ฟังก์ชัน f ไม่มีอนุพันธ์ที่ x ”

แบบทดสอบย่อยก่อนเรียน

คำชี้แจง

1. ข้อสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
2. คะแนนเต็ม 10 คะแนน เวลาในการทำข้อสอบ 10 นาที
3. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียวเท่านั้น

1. กำหนด $f(x) = 3x - 10$ แล้วอนุพันธ์ของฟังก์ชัน f ที่ x คือ ข้อใด

ก. $3x$	ข. $x - 10$
ค. 3	ง. 10
2. กำหนด $f(x) = 10$ แล้วอนุพันธ์ของฟังก์ชัน f ที่ x คือ ข้อใด

ก. 0	ข. y
ค. 5	ง. หาอนุพันธ์ของฟังก์ชัน f ที่ x ไม่ได้
3. กำหนด $y = x^2 + 2x - 2$ แล้ว $\frac{dy}{dx}$ คือ ข้อใด

ก. $2x + 2$	ข. $x^3 + 2x^2$
ค. $2x - 2$	ง. $2x$
4. อนุพันธ์ของฟังก์ชัน $y = x^3 + x^2$ คือ ข้อใด

ก. $2x^3 + 3x^2$	ข. $3x^2 + 2x^3$
ค. $3x^2 + 2x$	ง. $x^3 + 1$
5. อนุพันธ์ของฟังก์ชัน $y = \frac{1}{4x + 3}$ คือ ข้อใด

ก. $\frac{1}{(4x + 3)^2}$	ข. $-\frac{1}{(4x + 3)^2}$
ค. $\frac{4}{(4x + 3)^2}$	ง. $-\frac{4}{(4x + 3)^2}$

6. กำหนดให้ $f(x) = \sqrt{4x+1}$ แล้ว $f'(x)$ คือข้อใด

ก. $\frac{4}{2\sqrt{4(x+h)+1}}$

ข. $\frac{2}{\sqrt{4x+1}}$

ค. $\frac{2}{\sqrt{4x+h}}$

ง. $\frac{4}{2\sqrt{4x}}$

7. อนุพันธ์ของฟังก์ชัน $y = -3x^2 + 2x - 1$ ณ จุดที่ $x = 2$ คือข้อใด

ก. -16

ข. -14

ค. -12

ง. -10

8. กำหนดให้ $f(x) = x^2 + x + 1$ แล้ว $f'(2)$ คือข้อใด

ก. 7

ข. 6

ค. 5

ง. 4

9. อนุพันธ์ของฟังก์ชัน $y = \sqrt[3]{x}$ ณ จุดที่ $x = 1$ คือข้อใด

ก. 3

ข. $\frac{1}{3}$

ค. 9

ง. $\frac{1}{9}$

10. กำหนดให้ $f(x) = 2 + 3x - x^3$ แล้ว $f'(3)$ คือข้อใด

ก. 27

ข. -27

ค. 24

ง. -24

ใบความรู้ที่ 1 การหาอนุพันธ์ของฟังก์ชันโดยใช้บทนิยาม

การหาอนุพันธ์ของฟังก์ชันโดยใช้นิยาม

บทนิยาม ถ้า $y = f(x)$ เป็นฟังก์ชันที่มีโดเมนและเรนจ์เป็นสับเซตของเซตของจำนวนจริง

3. ถ้า $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h}$ หาค่าได้ แล้ว เรียกค่าลิมิตที่ได้นี้ว่า “ อนุพันธ์ของ

ฟังก์ชัน f ที่ x ” เขียนแทนด้วย $f'(x)$ หรือ $\frac{dy}{dx}$

4. ถ้า $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h}$ หาค่าไม่ได้ เราจะกล่าวว่า “ฟังก์ชัน f ไม่มีอนุพันธ์ที่ x ”

หมายเหตุ 1. $\frac{dy}{dx}$ อ่านว่า ดีวายบายดีเอกซ์

2. $\frac{d}{dx} f(x)$ อ่านว่า ดีเอฟเอกซ์บายดีเอกซ์

3. $\frac{dy}{dx} \neq \frac{y}{x}$ เพราะ $\frac{dy}{dx}$ คือ อนุพันธ์ของฟังก์ชัน f ที่ x ไม่ได้หมายถึง d คูณ y หารด้วย d คูณ x

ตัวอย่างที่ 1

กำหนด $f(x) = 2x^2$ จงหา $f'(x)$

วิธีทำ

$$\begin{aligned} f'(x) &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{2(x+h)^2 - 2x^2}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{2x^2 + 4xh + h^2 - 2x^2}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} (4x + 2h) \\ &= 4x \end{aligned}$$

ตอบ

ตัวอย่างที่ 2

วิธีทำ

$$\begin{aligned}
 \text{ให้ } y &= 5x^2 + 3x - 1 \text{ จงหา } \frac{dy}{dx} \\
 \frac{dy}{dx} &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h} \\
 &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{[5(x+h)^2 + 3(x+h) - 1] - [5x^2 + 3x - 1]}{h} \\
 &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{5[x^2 + 2xh + h^2] + 3x + 3h - 1 - [5x^2 + 3x - 1]}{h} \\
 &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{5x^2 + 10xh + 5h^2 + 3x + 3h - 1 - 5x^2 - 3x + 1}{h} \\
 &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{10xh + 5h^2 + 3h}{h} \\
 &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{h(10x + 5h + 3)}{h} \\
 &= \lim_{h \rightarrow 0} (10x + 5h + 3) \\
 &= 10x + 3
 \end{aligned}$$

ตอบ

ตัวอย่างที่ 3

วิธีทำ

ให้ $f(x) = 2x^2 + 3$ จงหา $f'(x)$ และ $f'(-1)$

$$\begin{aligned}
 \text{จาก } f(x) &= 2x^2 + 3 \\
 \text{และ } f'(x) &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h} \\
 &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{[2(x+h)^2 + 3] - [2x^2 + 3]}{h} \\
 &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{[2(x^2 + 2xh + h^2) + 3] - [2x^2 + 3]}{h} \\
 &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{2x^2 + 4xh + 2h^2 + 3 - 2x^2 - 3}{h} \\
 &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{4xh + 2h^2}{h} \\
 &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{h(4x + 2h)}{h}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{ดังนั้น } f'(x) &= 4x \\
 \text{และ } f'(-1) &= 4(-1) \\
 &= -4
 \end{aligned}$$

ตอบ

ตัวอย่างที่ 3 ให้ $f(x) = \sqrt{x+1}$ จงหา $f'(x)$ และ $f'(3)$

วิธีทำ

$$f(x) = \sqrt{x+1}$$

$$\begin{aligned} f'(x) &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sqrt{(x+h)+1} - \sqrt{x+1}}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sqrt{(x+h)+1} - \sqrt{x+1}}{h} \times \frac{\sqrt{(x+h)+1} + \sqrt{x+1}}{\sqrt{(x+h)+1} + \sqrt{x+1}} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{(x+h)+1 + (\sqrt{x+1})(\sqrt{(x+h)+1}) - (\sqrt{x+1})(\sqrt{(x+h)+1}) - (x+1)}{h(\sqrt{(x+h)+1} + \sqrt{x+1})} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{x+h+1 + (\sqrt{x+1})(\sqrt{(x+h)+1}) - (\sqrt{x+1})(\sqrt{(x+h)+1}) - x-1}{h(\sqrt{(x+h)+1} + \sqrt{x+1})} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{h}{h(\sqrt{(x+h)+1} + \sqrt{x+1})} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{1}{(\sqrt{(x+h)+1} + \sqrt{x+1})} \\ &= \frac{1}{\sqrt{x+1} + \sqrt{x+1}} \\ &= \frac{1}{2\sqrt{x+1}} \\ f'(3) &= \frac{1}{2\sqrt{3+1}} \\ &= \frac{1}{2\sqrt{4}} \\ &= \frac{1}{2\sqrt{4}} \\ &= \frac{1}{4} \end{aligned}$$

ตอบ

แบบฝึกทักษะที่ 1

จงหาอนุพันธ์ของฟังก์ชันต่อไปนี้ โดยใช้บทนิยาม (ข้อละ 2 คะแนน)

1. ให้ $y = 2x$ จงหา $\frac{dy}{dx}$

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้ $y = 3x^2$ จงหา $\frac{dy}{dx}$

.....

.....

.....

.....

.....

3. ให้ $f(x) = 6x + 5$ จงหา $f'(x)$

.....

.....

.....

.....

.....

4. ให้ $y = x^2 - 1$ จงหา $\frac{dy}{dx}$

.....

.....

.....

.....

.....

5. ให้ $f(x) = \sqrt{4x-3}$ จงหา $f'(x)$ และ $f'(1)$

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

ได้.....คะแนน

เกณฑ์ผ่าน 7.5 คะแนน

☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

เป็นยังไงบ้างครับ พอจะ
เข้าใจแล้วใช่ไหมครับ เรา
ลองไปทำแบบทดสอบกัน
ดีกว่า ว่าเราเข้าใจมากน้อย
เพียงใด....

แบบทดสอบย่อยหลังเรียน

คำชี้แจง

1. ข้อสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
2. คะแนนเต็ม 10 คะแนน เวลาในการทำข้อสอบ 10 นาที
3. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียวเท่านั้น

1. กำหนด $f(x) = 10$ แล้วอนุพันธ์ของฟังก์ชัน f ที่ x คือ ข้อใด

ก. 0

ข. y

ค. 5

ง. หาอนุพันธ์ของฟังก์ชัน f ที่ x ไม่ได้

2. กำหนด $f(x) = 3x - 10$ แล้วอนุพันธ์ของฟังก์ชัน f ที่ x คือ ข้อใด

ก. $3x$

ข. $x - 10$

ค. 3

ง. 10

3. อนุพันธ์ของฟังก์ชัน $y = x^3 + x^2$ คือ ข้อใด

ก. $2x^3 + 3x^2$

ข. $3x^2 + 2x^3$

ค. $3x^2 + 2x$

ง. $x^3 + 1$

4. กำหนด $y = x^2 + 2x - 2$ แล้ว $\frac{dy}{dx}$ คือ ข้อใด

ก. $2x + 2$

ข. $x^3 + 2x^2$

ค. $2x - 2$

ง. $2x$

5. กำหนดให้ $f(x) = \sqrt{4x+1}$ แล้ว $f'(x)$ คือข้อใด

ก. $\frac{4}{2\sqrt{4(x+h)+1}}$

ข. $\frac{2}{\sqrt{4x+1}}$

ค. $\frac{2}{\sqrt{4x+h}}$

ง. $\frac{4}{2\sqrt{4x}}$

6. อนุพันธ์ของฟังก์ชัน $y = \frac{1}{4x+3}$ คือ ข้อใด

ก. $-\frac{1}{(4x+3)^2}$

ข. $-\frac{1}{(4x+3)^2}$

ค. $\frac{4}{(4x+3)^2}$

ง. $-\frac{4}{(4x+3)^2}$

7. กำหนดให้ $f(x) = 2 + 3x - x^3$ แล้ว $f'(3)$ คือข้อใด

ก. 27

ข. -27

ค. 24

ง. -24

8. กำหนดให้ $f(x) = x^2 + x + 1$ แล้ว $f'(2)$ คือข้อใด

ก. 7

ข. 6

ค. 5

ง. 4

9. อนุพันธ์ของฟังก์ชัน $y = -3x^2 + 2x - 1$ ณ จุดที่ $x = 2$ คือข้อใด

ก. -16

ข. -14

ค. -12

ง. -10

10. อนุพันธ์ของฟังก์ชัน $y = \sqrt[3]{x}$ ณ จุดที่ $x = 1$ คือข้อใด

ก. 3

ข. $\frac{1}{3}$

ค. 9

ง. $\frac{1}{9}$

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 1

(1) จาก $y = 2x$

$$\begin{aligned}\frac{dy}{dx} &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{2(x+h) - 2x}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{2x + 2h - 2x}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{2h}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} 2 \\ &= 2\end{aligned}$$

(2) จาก $y = 3x^2$

$$\begin{aligned}\frac{dy}{dx} &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{3(x+h)^2 - 3x^2}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{3(x^2 + 2xh + h^2) - 3x^2}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{3x^2 + 6xh + 3h^2 - 3x^2}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{6xh + 3h^2}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{h(6x + 3h)}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} (6x + 3h) \\ &= 6x\end{aligned}$$

(3) ຈາກ $f(x) = 6x - 5$

$$\begin{aligned} f'(x) &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{[6(x+h) - 5] - (6x - 5)}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{6x + 6h - 5 - 6x + 5}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{6h}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} (6) \\ &= 6 \end{aligned}$$

(4) ຈາກ $y = x^2 - 1$

$$\begin{aligned} \frac{dy}{dx} &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{[(x+h)^2 - 1] - (x^2 - 1)}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{[x^2 + 2xh + h^2 - 1] - (x^2 - 1)}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{x^2 + 2xh + h^2 - 1 - x^2 + 1}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{2xh + h^2}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{h(2x + h)}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} (2x + h) \\ &= 2x \end{aligned}$$

(5) จาก $f(x) = \sqrt{4x-3}$

$$\text{จะได้ } f'(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sqrt{4(x+h)-3} - \sqrt{4x-3}}{h}$$

$$= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sqrt{4(x+h)-3} - \sqrt{4x-3}}{h} \times \frac{\sqrt{4(x+h)-3} + \sqrt{4x-3}}{\sqrt{4(x+h)-3} + \sqrt{4x-3}}$$

$$= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{[4(x+h)-3] + (\sqrt{4x-3})(\sqrt{4(x+h)-3}) - (\sqrt{4x-3})(\sqrt{4(x+h)-3}) - (4x-3)}{h(\sqrt{4(x+h)-3} + \sqrt{4x-3})}$$

$$= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{[4(x+h)-3] - (4x-3)}{h(\sqrt{4(x+h)-3} + \sqrt{4x-3})}$$

$$= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{4x+4h-3-4x+3}{h\sqrt{4(x+h)-3} + \sqrt{4x-3}}$$

$$= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{4h}{h\sqrt{4(x+h)-3} + \sqrt{4x-3}}$$

$$= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{4}{\sqrt{4(x+h)-3} + \sqrt{4x-3}}$$

$$= \frac{4}{\sqrt{4x-3} + \sqrt{4x-3}}$$

$$f'(1) = \frac{4}{\sqrt{4(1)-3} + \sqrt{4(1)-3}}$$

$$= \frac{4}{\sqrt{4-3} + \sqrt{4-3}}$$

$$= \frac{4}{\sqrt{1} + \sqrt{1}}$$

$$= \frac{4}{1+1}$$

$$= \frac{4}{2}$$

$$= 2$$

เป็นอย่างไรบ้างครับ ถูกหมดทุกข้อ
ไช้หม่ครับ
เราไปเรียนเรื่องต่อไปกันเล้ยดีกว่า

เฉลยแบบทดสอบย่อยก่อนเรียน

- 1) ค
- 2) ก
- 3) ก
- 4) ค
- 5) ง
- 6) ข
- 7) ง
- 8) ค
- 9) ข
- 10) ง

เฉลยแบบทดสอบย่อยหลังเรียน

- 1) ก
- 2) ค
- 3) ค
- 4) ก
- 5) ข
- 6) ง
- 7) ง
- 8) ค
- 9) ง
- 10) ข

แบบบันทึกคะแนน
เล่มที่ 1 การหาอนุพันธ์ของฟังก์ชันโดยใช้บทนิยาม

ชื่อ - สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่.....

แบบทดสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
ก่อนเรียน	10		
หลังเรียน	10		
การพัฒนา			

บันทึกคะแนนแบบฝึกทักษะ

แบบทดสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
แบบฝึกทักษะที่ 1	10		
รวม	10		

ลงชื่อ ..... ผู้บันทึก
 (.....)

บรรณานุกรม

- กนกวลี อุษณกรกุล และรณชัย มาเจริญทรัพย์. (2548). แบบฝึกหัดและประเมินผลการเรียนรู้
คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ม. 6 เล่ม 2 ช่วงชั้นที่ 4. กรุงเทพฯ : เดอะบุคส์.
- _____. (2554). แบบฝึกหัดและประเมินผลการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
เล่ม 6. กรุงเทพฯ : เดอะบุคส์.
- กมล เอกไทยเจริญ. (ม.ป.ป.).คณิตศาสตร์ ม.6 เล่ม 5 ค 015. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิง จำกัด.
- เชษฐา ชั้นสกุลดี . (ม.ป.ป.). คู่มือเตรียมสอบ PAT 1 ความถนัดทางคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัด รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- ณรงค์ ปันนิมและคณะ.(2537).คู่มือเตรียมสอบ คณิตศาสตร์ รวม ม.4-5-6 . กรุงเทพฯ :
ภูมิบัณฑิตการพิมพ์ จำกัด.
- ทรงวิทย์ สุวรรณธาดา.(2555).คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2.กรุงเทพฯ :
แม็คเอดดูเคชั่น จำกัด.
- ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี,สถาบัน. (2554). หนังสือเรียนรายวิชาเพิ่มเติม
คณิตศาสตร์ เล่ม 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- _____. (2554). คู่มือครูรายวิชาเพิ่มเติม คณิตศาสตร์ เล่ม 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สมัย เหล่าวินิชย์. (ม.ป.ป.) . คู่มือเตรียมสอบ คณิตศาสตร์ ม.4-5-6 สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม.
กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิง จำกัด.
- สมัย เหล่าวินิชย์ และพัชรพรณ เหล่าวินิชย์. (ม.ป.ป.). คณิตศาสตร์พื้นฐาน + เพิ่มเติม เล่มที่ 6
ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6). กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิง.